

university of
 groningen

umcg

Hanzehogeschool
 Groningen
 University of Applied Sciences

Aletta Jacobs School of Public Health

Doorontwikkeling 2021 - 2026

Aletta Jacobs School of Public Health

Inhoud

1. Aanleiding	3
2. AJSPH in 2026	4
3. Strategische Doorontwikkeling	4
3.1 Onderzoek	5
3.2 Onderwijs	5
3.3 Innovatie	6
3.4 Internationalisering	6
3.5 Public Engagement	7
4. Governance	8
4.1 Aansturing en verantwoording	8
4.2 Organisatorische inbedding	8
4.3 Community vorming	9
4.4 Beïnvloeding	9

1. Aanleiding

De Aletta Jacobs School of Public Health (AJSPH) is in maart 2018 opgericht door de faculteiten van de Rijksuniversiteit Groningen, het Universitair Medisch Centrum Groningen en de Hanzehogeschool. Met haar centrale missie “meer gezonde jaren” geeft de AJSPH invulling aan het strategische thema healthy ageing van de drie moederorganisatie en beoogt verbinding te bevorderen tussen onderzoekers en docenten binnen de kennisinstellingen enerzijds en tussen de kennisinstellingen en de samenleving anderzijds. Op deze manier draagt de AJSPH bij aan het realiseren van Sustainable Development Goal 3 (SDG)¹, wat voor de Nederlandse context nader is uitgewerkt in de Gezondheidsmissie van het Missiegedreven Innovatiebeleid.² In de Noord-Nederlandse context sluit de AJSPH aan bij de Regionale Innovatiestrategie (RIS3) waar de overgang van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag centraal staat.

De operationele strategie van de AJSPH kenmerkt zich door het invullen en concretiseren van de strategieën van de moederorganisaties. Concreet betekent dit dat de AJSPH in de periode 2021 - 2026 binnen de Universiteit van het Noorden zal fungeren als de school die invulling geeft van het gezondheidsthema, zoals beoogd in de voorbereidende documenten van de nieuwe RUG strategie. Daarnaast zal de AJSPH bijdragen aan de uitwerking van het NFU plan *Onderzoek en Innovatie met en voor de Gezonde Regio* en draagt de AJSPH bij aan het strategisch plan van de Hanzehogeschool dat de RIS3 als uitgangspunt neemt. De operationele strategie vertaalt zich ook door in andere terreinen, zo draagt de AJSPH in het kader van internationalisering bij aan het invullen van het gezondheidsdeel van strategische allianties (bijv. Enlight, Oldenburg, Copenhagen en Latijns Amerika) en aan het concretiseren van interfacultair en -institutionele onderwijssamenwerking. Hierbij blijft de formele verantwoordelijkheid altijd bij de oorspronkelijke partijen.

Als netwerkorganisatie tussen haar moederorganisaties in, fungeert de AJSPH als paraplu over de verschillende gezondheidscentra en -instituten bij de instellingen en de faculteiten (bijv. Center for Public Health in Economics & Business, Center of Expertise Healthy Ageing, Center for Health & Humanities etc.). AJSPH verbindt de centra en instituten aan elkaar in het kader van onderzoek en onderwijs en faciliteert gezamenlijke valorisatie en innovatie met maatschappelijke partners, zowel publiek, privaat als vanuit burgers.

In de aanloop naar de zomer 2020 heeft het College van Decanen en het College van Bestuur van de RUG verdere financiering van de AJSPH toegezegd voor de periode 2021 - 2026. Tegen deze achtergrond schetst dit plan op hoofdlijnen de ontwikkelstrategie van de AJSPH voor de komende periode. Het gaat in op de gebieden onderwijs, onderzoek, innovatie en maatschappij, beschrijft de financiële onderlegger van de strategie en schetst het proces van verdere aanscherping van de strategie.

---

1 “Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages.”

2 “In 2040 leven alle Nederlanders tenminste vijf jaar langer in goede gezondheid en zijn de gezondheidsverschillen tussen de laagste en hoogste sociaal-economische groepen met 30% afgenomen.”

2. AJSPH in 2026

Ten behoeve van de RUG strategie is een notitie over de gewenste positie van de verscheidene Schools opgesteld in 2026, als punt om naar toe te werken. In 2026 wordt AJSPH gezien als de public health kennispartij van het Noorden. De AJSPH werkt aan de grenzen van weten en brengt onderzoekers uit diverse wetenschapsdisciplines samen om de duurzame ontwikkeling naar meer gezonde jaren te realiseren. We onderbouwen vooruitstrevend gezondheidsbeleid voor publieke en private besluitvormers in publieke gezondheid en we zijn de *go to* sparringpartner voor landelijke en internationale (publieke en private) beleidsmakers. Internationaal tinnert AJSPH aan de weg door bloeiende samenwerkingen met topinstituten in Europa en daarbuiten. De snel groeiende reputatie van de AJSPH is, behalve interdisciplinair onderzoek, te danken aan het challenge-driven en gekoppeld Public Health onderwijs van UMCG, RUG, Hanze en NHL/Stenden dat aansluit bij elke carrièrefase van Public Health professionals en onderzoekers. Burgers in Noord Nederland kennen de AJSPH van laagdrempelige wetenschapscommunicatie die health literacy en citizen science bevordert. Tot slot is er een kennisintensief MKB cluster op het gebied van Public Health ontstaan dat door onderlinge samenwerking nieuwe verdienmodellen heeft gevonden in het realiseren van meer gezonde jaren, met name op het gebied van datagedreven innovatie.

3. Strategische doorontwikkeling

Het vertalen van de missie en visie in concrete, haalbare doelstellingen doen we in het strategisch plan. Hierin hebben we vijf pijlers benoemd die nauw verbonden zijn aan de strategische doelstellingen en thema's van de RUG, Hanze en UMCG. Deze pijlers zijn: onderzoek, onderwijs, innovatie, internationalisering en public engagement. De invulling van deze pijlers doen we niet alleen maar met relevante stakeholders binnen en buiten de moederorganisaties met veel ruimte voor inbreng van publieke en private maatschappelijke partners. Van belang is dat de strategie, en haar uitwerking, niet in steen geslagen is en dat het vermogen van de AJSPH om in te spelen op relevante interne en externe ontwikkelingen een belangrijke succesfactor is geweest en zal blijven in de toekomst.

Overkoepelend staat de *Public Health Agenda* centraal waarin de doorvertaling van en afbakeningen ten opzichte van eerder genoemde internationale, nationale en regionale agenda's wordt geformuleerd. Deze is gezamenlijk met de AJSPH wetenschapsgemeenschap (coördinatoren en fellows) opgesteld wordt samengevat als:

“We focus on data driven prevention policy to connect local and global health challenges in order to add life to years, decrease health disparities, promote mental and social wellbeing, design sustainable health systems and enable healthy adaptation to environmental change.”

Vervolgens zijn er vijf doelen beoogd worden en drie thema's die als dwarsdoorsnede door de doelen heen lopen. De doelen zijn:

- Add life to years;
- Promote mental health and social well-being;
- Decrease health disparities;
- Design sustainable health systems;
- Support healthy adaptation to environmental change.

De dwarsdoorsneden zijn:

- Global Health;
- Healthy Lifestyle & Environment;
- Data-driven Prevention.

Middels de vijf pijlers³ wordt nadere invulling gegeven aan de *Public Health Agenda*. De hoofdlijnen van de strategie op de verschillende deelgebieden wordt hier geschetst.

3.1 Onderzoek

De AJSPH stimuleert transdisciplinaire en translationele onderzoekssamenwerking tussen onderzoekers onderling en tussen onderzoekers en regionale, nationale en internationale maatschappelijke partners zowel publiek, privaat als vanuit burgers.

De onderzoeksstrategie is nadrukkelijk aanvullend aan de bestaande structuren, zij beoogd met name die samenwerkingsverbanden te faciliteren die vanuit discipline georiënteerde gremia onvoldoende tot hun recht komen. Zo wordt er in de komende periode bijvoorbeeld samengewerkt met met de Federatie van Graduate Schools, de paraplu van de acht Graduate Schools binnen de RUG, aan een Societal Graduate Program in Public Health. Dit programma faciliteert promovendi die naast hun reguliere werkzaamheden bij een maatschappelijke partner promoveren bij de begeleiding alsook het onderwijs. Om transdisciplinair onderzoek beter te positioneren binnen de moederorganisaties zal worden gekeken naar de mogelijkheden om onderzoekers met aanstellingen bij verschillende faculteiten en/of (maatschappelijke en kennis) instellingen duidelijker te verzamelen onder de AJSPH paraplu. Samen met de Grant Support officers van de moederorganisaties versterken we de positie van de AJSPH als *pre-packed* consortium voor grote aanvragen en dragen we eraan bij dat relevante calls tijdig bekend zijn bij onderzoekers. Samen met mid-career onderzoekers kijken we naar het ontwikkelen van voorstellen richting de moederorganisaties waarmee deze carrierefase beter ondersteunt kan worden (e.g., een advanced study program). De onderzoeksstrategie wordt onder leiding van de Wetenschappelijk Directeur verder vormgegeven.

3.2 Onderwijs

De onderwijsstrategie van AJSPH heeft tot doel om het public health gerelateerde onderwijs van de universiteit en de Noordelijke hogescholen te bevorderen, te koppelen en te profileren onder studenten, volksgezondheidsonderzoekers en -professionals.

Deze onderwijsstrategie wordt nader vormgegeven in samenwerking met onderwijsstakeholders van de drie moederorganisaties alsook NHL/Stenden. Deze stakeholders treffen elkaar in een regulier overleg waarbinnen wordt afgestemd over lopende onderwijsprogramma's (w.o. de Minor More Healthy Years, de Master Healthy Ageing Professional, de Research Master Track Health Systems & Prevention), nieuwe

³ Onderzoek, onderwijs, innovatie, internationalisering en public engagement.

programma's (bijv. de Msc Sustainable Health van UCF) en de overkoepelende visie ten aanzien van onderwijs als ook de doorstroommogelijkheden tussen de verschillende programma's en de gemeenschappelijke positionering van Noord Nederland als dé Public Health Onderwijsregio in Europa. Van belang is dat het overleg niet ter vervanging dient van bestaande gremia ten aanzien van onderwijs die binnen faculteiten en instellingen gelden. Het beoogt juist de besluiten in de reguliere gremia voor te bereiden en daar waar mogelijk te versterken. Het overleg wordt ondersteund door een onderwijskundig medewerker. De AJSPH ontwikkelt zelf onderwijsmodules op het gebied van Minoren en Summerschools, zoals reeds is gedaan met de Minor More Healthy Years en de Summerschool Data Driven Prevention Policy in Public Health.

3.3 Innovatie

Het innovatievermogen van de AJSPH kenmerkt zich door het opzetten, aanjagen en onderhouden van netwerken die bijdragen aan de translationele aansluiting tussen de kennisinstellingen en de samenleving op gebied van public health. Aletta Advies is hier hét vehikel voor dat het netwerk van onderzoekers binnen de moederorganisaties ontsluit voor toegepaste onderzoeks- en adviesopdrachten bij publieke en private partijen in Noord Nederland. Ingebed in de netwerkorganisatie van de AJSPH richt de PreventieVersneller van UMCG en Menzis zich heel specifiek op het opschalen van interventies die op kleine schaal succesvol zijn gebleken.

Tevens is er een groot aantal thematische en/of regionale academische- en innovatiewerkplaatsen die zich steeds meertot brede leernetwerken ontwikkelen waarbinnen via programmalijnen integraal aan gezondheid gewerkt wordt. Voorbeelden zijn het Preventie Overleg Groningen, Aletta Fryslan en het FAITH consortium. In oprichting is tevens het Public Mental Platform onder aanvoering van het UCP en het platform Population Health Data NL (PHDNL). Al deze netwerken zijn gekoppeld aan specifieke gezondheidsuitdagingen, bijvoorbeeld een gezonde leefomgeving, veilig en gezond opgroeien, mentale gezondheid, datagedreven preventie. In ieder netwerk wordt aan het innovatievermogen van public health gewerkt door het iteratieve proces van kennisdeling, beleidsvorming en praktijkervaring. Door deze netwerken op een plek samen te brengen kan de AJSPH fungeren schakelpunt tussen de netwerken en kan zij ondersteuning bieden bij activiteiten die voor elk netwerk apart minder efficiënt zijn om te organiseren. De innovatiestrategie wordt nader ingevuld door de innovatie medewerker.

3.4 Internationalisering

Public health is altijd en overal een lokaal fenomeen dat zich afspeelt binnen en vorm geeft aan een globale context. Dit betekent dat internationale uitwisseling tussen onderzoekers maar ook tussen beleidsmakers cruciaal is om doorlopend te leren van ervaringen elders en om de inzichten die we in Noord Nederland ontwikkelen te delen met de wereld.

Vanuit de AJSPH zetten we in lijn met de Universiteit van het Noorden in op regionale internationalisering met een bijzondere rol voor kennisinstellingen als kennispijpleidingen naar andere regio's. We kiezen hierbij ervoor om aan te sluiten bij de reeds bestaande strategische partners en netwerken van de moederorganisaties. In de samenwerking met deze partners en netwerken draagt de AJSPH bij aan de concretisering van het deel dat gaat over public health. Concreet vullen we deze rol nu in via het Cross-Border Institute of Healthcare Systems & Prevention waarmee we de public health component van de samenwerking met de Universiteit Oldenburg invullen. Tevens dragen we op eenzelfde wijze bij aan het

ENLIGHT netwerk en in het public health deel van het samenwerkingsverband van de Universiteit van Kopenhagen met het UMCG. Voor startende samenwerkingsverbanden met de Universiteit van Hamburg en verschillende Latijns Amerikaanse universiteit fungeren we als vooruitgeschoven post om eerste stappen naar meer structurele samenwerking vorm te geven.

Het huidige geopolitieke klimaat in Europa en daarbuiten versterkt het belang van een open en internationale uitstraling van Noord Nederland als kennislandschap. Vanwege de Brexit, de keuze van Deense universiteiten om onderwijs vooral in het Deens te verzorgen en de aanhoudende maatschappelijke verdeeldheid in de Verenigde Staten zullen er grote studenten stromen zijn die een andere bestemming zoeken en zullen er vele potentiële medewerkers die hun loopbaankeuze zullen heroverwegen. Met een uitgelezen anglo-saxische onderwijsstelsel is Nederland goed gepositioneerd om deze studenten en medewerkers een nieuw plek te bieden. Noord-Nederland in het bijzonder kan hier een goede rol in spelen vanwege het brede onderwijsaanbod en de integratie tussen de kennisinstellingen en de steden, hierdoor heeft met name Groningen veel weg van een typische Amerikaanse *college town*. Rond public health valt er vervolgens in internationaal opzicht een sterke propositie te realiseren doordat het een van de weinige plekken is waar je vanuit een groot aantal invalshoeken gezondheidsgerelateerde vakken kunt studeren of onderzoeken vanuit fundamenteel, toegepast of praktische invalshoeken. Om deze kans te verzilveren dragen we vanuit de AJSPH bij aan de positionering van Noord Nederland als dé plek om public health studies te doen, ongeacht bij welke kennisinstelling dat gebeurt.

3.5 Public Engagement

We leven steeds langer, maar brengen die extra jaren niet in goede gezondheid door. Hierdoor neemt de vraag naar zorg toe. Tegelijk neemt het aantal mensen dat professionele zorg en mantelzorg kan leven af. In heel Nederland, maar zeker in het Noorden waar krimp en vergrijzing relatief sterk zijn, zorgt dit voor druk op het gezondheidssysteem. Het goede nieuws is dat de helft van de chronische ziekten – zoals hart- en vaatziekten, diabetes en kanker – te voorkomen zijn door een gezondere leefstijl. Gezonde keuzes maken lukt helaas niet iedereen even goed. Vooral in de dorpen en wijken waar bewoners een lager opleidingsniveau en een lager inkomen hebben, blijken roken, overgewicht en gebrek aan beweging vaker voor te komen. Een gebrek aan gezondheidsvaardigheden, wat voornamelijk geldt voor laagopgeleide en mensen met een lager inkomen, speelt hierin een belangrijke rol.

Tegen deze achtergrond zet AJSPH de komende jaren in op *public engagement*, waarmee we via laagdrempelige *kennistransfer* willen bijdragen aan het duurzaam bevorderen van de gezondheidsvaardigheden van kwetsbare Noorderlingen. De *public engagement* strategie van AJSPH kent twee hoofddoelstellingen:

1. Noorderlingen en Noordelijke gezondheidsorganisaties betrekken bij actuele kennisontwikkeling op het gebied van gezondheid.
2. Het versterken van het maatschappelijke vertrouwen in wetenschappelijke kennis.

De afgelopen periode hebben we geëxperimenteerd met een bescheiden public engagement aanbod. Dat aanbod willen we nu opschalen, zowel in bereik als in kwaliteit, tot een landelijk voorbeeldniveau. Dat doen we door het opzetten van originele, aantrekkelijke, laagdrempelige en interactieve projecten, met

veel aandacht voor *citizen science*, op plekken waar publieke gezondheid onder druk staat. Dat doen we in samenwerking met regionale consortia zoals het POG en Aletta Fryslan en met vaste partners als HANNN, het Forum Groningen en Studium Generale. De eerste stappen zijn hiertoe inmiddels gezet met de NWO en NPG aanvraag Chronisch Gezond.

4. Governance

4.1 Aansturing en verantwoording

De dagelijkse leiding van de AJSPH is in handen van de directie, bestaande uit een wetenschappelijk directeur en een algemeen directeur. De directie legt in verantwoording af aan het College van Decanen van de RUG en het College van Bestuur van de Hanzehogeschool. Beide colleges laten zich vertegenwoordigen door enkele leden. Het dagelijkse bestuur van de AJSPH wordt als zodanig gevormd door de decaan van Medische Wetenschappen (FMW, tevens voorzitter), de decaan van Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW), de decaan van Economie en Bedrijfskunde (FEB) en door het CvB-lid van de Hanzehogeschool met Healthy Ageing in de portefeuille. Dit bestuur komt vier keer per jaar samen om met de directie de strategische en organisatorische koers en de financiële resultaten te bespreken. Hierover wordt door het bestuur teruggekoppeld in het College van Decanen en het College van Bestuur van de Hanzehogeschool. Eens per jaar bespreekt de directie de voortgang van de AJSPH met het voltallige college van decanen van de RUG. Over de inhoudelijke koers van de AJSPH wordt daarnaast ook met twee externe *councils* gespard. Ten aanzien van de wetenschappelijke inhoud bestaat er een tweejaarlijks overlegmoment met de *scientific council*. En over de impact in de regio wordt overlegd met de *partner council*.

4.2 Organisatorische inbedding

De paraplu-functie van de AJSPH krijgt vorm via de decentrale *health centres* van de moederorganisaties en de directeuren die hier aan het roer staan. Het gaat om de volgende centers:

- Center for Health & Humanities, Faculteit Letteren
- Center for Health, Religion & Well Being, Faculteit Godgeleerdheid & Godsdienstwetenschap
- Center of Expertise Healthy Ageing, Hanzehogeschool
- Global Health Law Groningen Research Center, Faculteit Rechten
- Social Sciences Center for Health and Wellbeing, Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen
- Center for Public Health in Economics and Business, Faculteit Economie & Bedrijfskunde

De directeuren van deze centra zijn de facto ook AJSPH coördinatoren. Ze vormen het primaire aanspreekpunt op het gebied van *Public Health* binnen hun faculteiten en instituten en hebben hierover regelmatig afstemming met de AJSPH. Ook dragen ze bij aan de strategische ontwikkeling van de AJSPH. Daarnaast zijn er deelnemende faculteiten zonder eigen public health center. Het gaat om de faculteiten Ruimtelijke Wetenschappen, University Campus Groningen, Science & Engineering en Medische Wetenschappen. Zij blijven via bestaande coördinatorbenoemingen op eenzelfde manier betrokken en worden, net als de andere faculteiten, gestimuleerd tot het vormen van facultaire public health centra.

4.3 Community vorming

Het vormen van een community binnen de AJSPH vindt naast de coördinatoren plaats via de Aletta Fellows en het Aletta Talent Network. Zo worden alle onderzoeksniveaus, van AiO tot hoogleraar, bediend. Om deze onderzoekers te binden aan de AJSPH worden activiteiten georganiseerd zoals Research Meet Ups, symposia en worden ze betrokken bij regionale samenwerkingsverbanden. Daarnaast willen we hen betrekken bij diverse activiteiten op het gebied van onderwijs, internationalisering en public engagement. Ook stimuleren we bij hen het inbrengen van eigen ideeën via het beoogde Aletta Health Grant.

4.4 Beïnvloeding

Een belangrijk aspect van de AJSPH is haar wetenschappelijke invloed op de actualiteit van bestuur en beleid, zowel regionaal als nationaal. De AJSPH wil deze brugfunctie in de komende vijf jaar uitbouwen langs twee lijnen. In de eerste plaats langs de in 3.3 genoemde regionale coalities, zoals het Preventie Overleg Groningen en Aletta Fryslan (Drentse plannen zijn reeds in de maak). Deze netwerken vormen enerzijds de uitstekende landingsgrond voor Haagse initiatieven zoals city deals, regiodeals en preventieakkoorden. Tegelijkertijd zijn het ideale platformen om gezamenlijke lobbyboodschappen op af te stemmen. Daarnaast bouwt de AJSPH de landelijke reputatie verder uit door bij te dragen aan regionale lobbytrajecten en lobbydossiers vanuit de moederorganisaties. De korte lijnen van de AJSPH met relevante beleidsmakers op ministeries, journalisten en bewindspersonen dragen hieraan bij.

E: aletta@rug.nl

W: rug.nl/aletta